

Kurt Marander 26.1.2009

HSF OCH NÅGRA DATUMFRÅGOR

(HSF:s f.d. styrelsemedlem, redaktör och hedersmedlem utreder varför 16.5.1973 bör anses som föreningens grundläggningsdatum.)

Nyårsbrevet gav om HSF också uppgiften "Grundad 27.2.1974". Jag reagerade för detta för jag anser att datumet är fel. Frånsett siffrorna brukar man i dylika sammanhang inte ange annat än året, och då HSF är så ung så är inte ens det mycket att skryta med.

Jag vet inte vad som är kriteriet för att en förening har grundats och har inte studerat föreningslagen. Ordet i fråga bör väl dock inte ha någon juridisk betydelse, då ju för en förening ska gälla samma lagstiftning oberoende av vilket år eller årstid föreningen är grundad. Nordstedts Svenska Ordbok har följande definition på *grunda*. "Få att börja fungera som en enhet, särskilt avs. på ideologiska system, företag, skola m.m. Synonymer är inrätta, instifta, starta." Det här verkar ju vettigt.

Om t.ex. en jägare kommer på idén att byns jägare borde starta en jaktförening och annonserar i tidningen att frågan ska diskuteras på ett angivet möte, och mötet sedan beslutar att så ska ske, är väl den dagen jaktföreningens födelse- eller grundningsdag. Men så rätlinjigt går det ju inte alltid till, och i en del fall kan det kanske vara omöjligt att entydigt fastslå föreningens födelsedag.

Om HSF:s tillkomst kan konstateras följande: Arbis släktforskarkurs ledd av R Mannil slutade 11.4.1973. G Aminoff föreslog då att de ca 30 deltagarna skulle samlas till en kamratsits "för att hylla sin avhållne kursledare i anledning av hans 50-årsdag", som inföll 16.5.73. Sitsen ägde rum 23.5.73, dvs. en vecka efter Mannils födelsedag. M Damsten föreslog då att deltagarna skulle fortsätta att samlas kring släktforskningsfrågor och Aminoff åtog sig att planera och organisera det hela, dvs. bildandet av en släktforskarförening. Meningen var alltså att släktforskarföreningen skulle ta vid där Arbiskursen tog slut.

Någon gång under hösten -73 kom tydligen tanken på att slå fast föreningens födelsedag upp. Det naturliga var då att denna låg mellan 11.4 och 23.5, och där fanns ett lämpligt datum, 16.5.1973, dvs. Mannils 50-årsdag. Datumet rimmar också väl med den aktning man visade Mannil, han kallades ju på julfesten 12.12.1973 till föreningens hedersmedlem nr 1. Om detta skrev Mannil själv i 20-årshistoriken (s. 6) under rubriken Fem Arbis-år gav upphov till Helsingfors släktforskare, och sade entydigt att entusiasterna grundade föreningen 16.5.1973. Mannil var en kunnig och anspråkslös hedersman, så jag litar på hans ord och det gjorde också Släktforskarens redaktör Lasse Holm då det begav sig. – Att föreningen var livskraftig redan 1973 framgår också av samma historik: På hösten hölls tre månadsmöten med föredrag. Aminoff tilldelades titeln stormästare, medlemskåren omfattade 28 medlemmar. (Kommentar av Tony Kronqvist: *Enligt årsberättelsen 1973 för "Genealogiska onsdagsklubben" var medlemsantalet vid årets slut 34 st*). Allt detta tecken på en normal oregistrerad förening. Grundningsdagen är enligt detta 16.5.1973.

Till saken hör att HSF:s jubileer firades våarna 1983, 1993 och 2003, inte ett år senare, och det har ingen motsagt före 2008. Vår sittande styrelse negligerar med sitt beslut tre tidigare styrelsers beslut. I den styrelse som arrangerade 10-årsjubileet satt de stiftande medlemmarna Nisse Kock och Viveca Kuusiola. Man skulle tro att de visste när jubileet skulle firas. Menar styrelsen att nästa jubileum ändå ska firas 2014?

Styrelsen verkar anse att HSF grundades på det första årsmötet 27.2.1974 som också lär ha varit ett *inofficiellt* konstituerande möte. Tar man fasta på termen konstituerande, så frågar man sig varför inte det *officiella* konstituerande mötet, som hölls 15.1.75, är ett bättre datum. Jag tycker det vore större skäl att notera ordet *årsmöte*. Det är ju orimligt att en förening grundas på sitt första årsmöte. Det är nästan som att säga att barnet föds på sin 1-årsdag.

På HSF:s hemsida anges som vår förenings födelsedat 27.2.1973, men också det datumet måste vara fel för Arbiskursen pågick ännu, och ingen dokumentation tyder på att någon redan då skulle ha uttalat tanken att starta en släktforskarförening.

Skillnaden i styrelsens och min syn på frågan tycks vara den, att styrelsen anser att en förening bör vara organiserad med styrelse m.m., medan jag menar att det är nog om man beslutar grunda en förening och den sedan fungerar som en sådan. Det finns ju tusentals syföreningar o.d. av vilka många torde sakna styrelse. Beträffande vår förening åtog sig Aminoff på kamratsitsen att organisera det hela och han organiserade också alla möten på hösten -73. Föreningen var alltså inte oorganiserad utan "stormästaren" Aminoff ledde sina 27 entusiaster ungefär som Perikles i tiderna sitt Athen. Jag undrar också om föreningslagen ens gäller ideella icke registrerade föreningar.

Tydligt levde de 28 entusiasterna i ett slags eufori efter kamratsitsen och beslutade ge Mannil som en försenad 50-årsgåva beskedet att man valt hans 50-årsdag till föreningens födelsedag. Jag tycker att vi kunde unna dessa entusiaster den rätten och konstatera att vår förening grundades 1973, inte 1974. Varav följer bl.a. att 40-årsjubileet ska begås våren 2013. Den lilla reklamsnutten i nyårsbrevet kunde också ha lytt: Grundad 1973.

(Kommentar av Tony Kronqvist: 40-årsjubileet firades med ett festseminarium 22.10.2013 på Arbis, en utställning "Rötter – släktforskning i 40 år" i Galleri Arbis 14.10-1.11 och en festmiddag på Handelsingillet 23.10.2013.)